

اثبات رسالت پیامبر اکرم(ص) از کتب مذهبی یهود، افتخار ملامهدی نراقی است

«لامهدی نراقی» با یادگیری خط و زبان عبری و لاتین، با رهبران مذهبی اقلیت‌ها وارد بحث و مناظره می‌شود و از متن کتب مذهبی آنان با خط عبری مطالبی را بر حقایق رسالت پیامبر اکرم(ص) نقاشی کرده تحمیه می‌کند. به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، 18 شعبان، برابر است با سالروز درگذشت «لامهدی نراقی»، در سال 1209 هجری قمری. شهر زیبا و تاریخی کاشان در طول تاریخ به «دارالمؤمنین» معروف بوده است. همواره عالمان بزرگ و نامی فراوانی از آن ظهور کرده‌اند و جهان اسلام از وجود نورانی آنان بهره‌های چشم‌گیری برده است. دانشمندی که هر کدام با تألیفات خود در رشته‌های گوناگون چراغ هدایت شدند و یکی پس از دیگری در عرصه‌های علم و حکمت درخشیدند و بر زیبایی‌های این شهر جلوه دیگر بخشیدند.

در این شهر با افول هر ستاره، ستاره‌های دیگر طلوع می‌کند. در سال 1091 قمری هنگامی که دانشمند توان‌گر ملامحسن فیض کاشانی چشم از دنیا فرو می‌بندد از آن پس فروغ و نشاط معنوی شهر کاشان رو به افول و خمودی می‌نهد. این شهر حدود چهل سال زانوی غم به بغل می‌گیرد و به انتظار طلوع ستاره درخشان دیگر می‌نشیند. تا این‌که در سال 1128 قمری در نراق - یکی از روستاهای اطراف کاشان - نوزادی از مادر متولد می‌شود. پدر وی که ابوذر نام داشت و از کارگزاران ساده دولتی بود، به امید این‌که فرزندش از ناشران حقیقی شریعت محمدی(ص) و از منتظران واقعی حضرت مهدی(عج) باشد نام او را «محمد مهدی» می‌گذارد.

این فرزند دوران کودکی و نوجوانی را در روستای نراق سپری می‌کند. در همان اوان نوجوانی علاقه شدیدی نسبت به تحصیل علم و آگاهی از واقعیت‌های هستی در وجود خود احساس می‌کند. پس فرصت را از دست نداده، با ذوق و شوق فراوان آماده یادگیری علوم و معارف اسلامی می‌شود. بدین سال محمد مهدی آوای هجرت سر می‌دهد و برای ثبت نام در مدرسه علوم دینی کاشان به سوی آن دیار روانه می‌شود.

حوزه‌های علمیه آن دوران، از نظر پذیرش، برنامه روشن و ثابتی نداشت. هر علاقه‌مندی تنها با مراجعه و معرفی آوردن از سوی روحانی محل می‌توانست به آسانی وارد مدرسه شود و از همان روز در پای درس استاد، حق حضور داشته باشد. او نیز این مرحله را پشت سر می‌گذارد و یکی از حجره‌های مدرسه را برای مطالعه و اقامت شبانه‌روزی خود انتخاب می‌کند.

البته سادگی ورود عاشقان حقیقت به حوزه‌های علمیه بدان معنا هم نبود که از هیچ نوع نظم و برنامه‌ای برخوردار نباشد، بلکه طلاب علاوه بر این‌که زیر نظر استادان دلسوز و پرتلاش راهنمایی شده، پرورش می‌یافتند، در طول دوران تحصیل خود، امتحان‌های سخت و گوناگونی از قبیل فقر، بیماری، کمبود استاد و مشکلات خانوادگی و... را یکی پس از دیگری، از سر می‌گذراندند.

در فقه لوامع الاحکام، معتمد الشیعه،
انیس التجار، انیس الحجاج، المناسک
المکيه، صلاة الجمعة، تحفة رضویة؛ در
اصول فقه تجرید الاصول، جامعة الاصول،
رسالة الاجماع، انیس المجتهدین؛ در
فلسفه و حکمت جامع الافکار و فاقد
الانظار، اللمعة الالهيه فی الحکمة المتعالیه،
شرح الالهيات من کتاب الشفاء و...

به این ترتیب تنها افرادی می‌توانستند در این مرحله حساس قبول شده، نمره عالی به دست آورند که از روحیه قوی، علاقه، پشتکار و انگیزه الهی برخوردار باشند و تنها این گروه بودند که تا آخر نیز در این سنگر پرخطر می‌ماندند و از کیان اسلام و مسلمانان دفاع می‌کردند.

هنور نتیجه این مرحله از آزمون در مورد محمد مهدی درست روشن نشده بود. معلوم نبود وی در جرگه کدام یک از این دو گروه قرار خواهد گرفت. آیا به سرنوشت آن کسانی دچار خواهد شد که با اندک گرفتاری و دشواری، درس و بحث و مدرسه را رها کردند و رفتند یا این‌که آستین همت بالا زده، طریق عشق و عرفان در پیش می‌گیرد؟

در هر صورت او با توکل به خداوند یکتا و تکیه بر اراده آهنین، تلاش مخلصانه خویش را پی می‌گیرد و در حلقه درس اندیشمند توانا مرحوم ملا «جعفر بیدگلی» حاضر می‌شود. چندین سال از محضر پرفیض این عالم فرزانه خوشه‌های علم و حکمت می‌چیند و دوره مقدمات، سطح و مقداری از دروس عالی را در شهر کاشان به پایان می‌رساند.

چون درس‌های موجود در کاشان نمی‌توانست خواسته‌های علمی و مشکلات درسی او را پاسخ دهد به ناچار برای تکمیل اندوخته‌های علمی، راهی حوزه علمیه اصفهان می‌شود. در آنجا پس از مدتی اقامت و جستجو در بین عالمان تراز اول، حکیم پارسا مرحوم مولی اسماعیل خواجویی را به استادی انتخاب می‌کند و در حدود سی سال توقف در آن شهر از کرسی درس وی از جمله: فقه، اصول، کلام، فلسفه، حساب، هندسه و نجوم استفاده‌های شایان می‌برد.

همچنین از محضر استاد کل فلسفه مرحوم محمدزمان کاشانی و شیخ محمد مهدی هرنندی نیز بهره‌های فراوان کسب می‌کند. این دوره از تحصیل ایشان در اصفهان نقش بسزایی در رشد و نبوغ علمی وی بر جای می‌نهد و استعدادهای نهفته‌اش را به خوبی شکوفا کرده، او را به مرحله باروری می‌نشانند.

دیری نمی‌پایید که در زمره عالمان و استادان بزرگ حوزه اصفهان قرار گرفته، در میان آنان همانند ستاره پرنور می‌درخشد. ملا مهدی نراقی در آن‌جا علاوه بر تحصیل، تدریس و تحقیق، به تبلیغ و ارشاد مردم نیز همت می‌گمارد و حتی با یادگیری خط و زبان عبری و لاتین نزد عالمان یهودی، با رهبران مذهبی اقلیت‌ها وارد بحث و مناظره می‌شود و از متن کتب مذهب، آنان، با خط عربی، مطالب، احوال، حقاقت، رسالت، نام، رنگ، اسلام (ص)، نقایح، تحفه، می‌کند.

چون درس‌های موجود در کاشان نمی‌توانست خواسته‌های علمی و مشکلات درسی او را پاسخ دهد به ناچار برای تکمیل اندوخته‌های علمی، راهی حوزه علمیه اصفهان می‌شود. در آن‌جا پس از مدتی اقامت و جستجو در بین عالمان تراز اول، حکیم پارسا مرحوم مولی اسماعیل خواجویی را به استادی انتخاب می‌کند و در حدود سی سال توقف در آن شهر از کرسی درس وی از جمله: فقه، اصول، کلام، فلسفه، حساب، هندسه و نجوم استفاده‌های شایان می‌برد

نراقی پس از سال‌ها تلاش و تحقیق در نجف و کربلا، دوباره به وطن خود کاشان باز می‌گردد تا جان در بدن دارد در خدمت مردم قرار گیرد. او در حل مشکلات آنان لحظه‌ای درنگ نمی‌کند و منزل ساده وی پناهگاه هر دردمند و مظلوم قرار گرفته، گره کور و نزاع‌های ریشه‌دار در خانه باصفای وی بازگشته، به صلح و محبت تبدیل می‌شوند و این بدان سبب است که او همیشه در تلخی‌ها و خوشی‌های زندگی در کنار آنان قرار می‌گرفت.

از این عالم توانمند تألیفات گران‌بهایی در رشته‌های گوناگون به یادگار مانده که هر کدام آن‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. فهرست اجمالی آن به این شرح است: در فقه لوامع الاحکام، معتمد الشیعه، انیس التجار، انیس الحجاج، المناسک المکیه، صلاة الجمعة، تحفة رضویة؛ در اصول فقه تجرید الاصول، جامعة الاصول، رساله الاجماع، انیس المجتهدین؛ در فلسفه و حکمت جامع الافکار و فاقد الانظار، اللمعة الالهیه فی الحکمة المتعالیه، شرح الالهیات من کتاب الشفاء، قرّة العیون فی الوجود و الماهیه، لمعات العرشیه، الکلمات الوجیزه، انیس الحکماء، انیس الموحدین؛ ریاضیات و هیئت توضیح الاشکال (هندسه اقلیدسی)، رساله تحریر اکرتاثر سینوس، رساله عقود انامل، المستقصی (هیئت)، المحصل (هیئت)، معراج السماء (هیئت)؛ در اخلاق جامع السعادات، جامع المواعظ.

دیگر آثار وی عبارت‌اند از: محرق القلوب (مقتل)، مشکلات العلوم (کشکول)، نخبه البیان (تشبیه، استعاره و محسنات بدیعه)، طائر قدسی (دیوان اشعار) و حواشی و تعلیقات بر آثار علمای پیشین. بیشتر این کتاب‌های گران‌سنگ به صورت نسخه‌های خطی در کتابخانه‌های مختلف نگهداری می‌شود و تنها حدود 10 مورد از آن به مرحله چاپ و نشر رسیده و بعضی از آن‌ها نیز مانند «انیس التجار» چندین بار چاپ شده و از سوی مراجع بزرگ همچون آیات عظام سیدمحمد کاظم طباطبائی یزدی، سیداسماعیل صدر و شیخ عبدالکریم حائری یزدی حاشیه‌هایی بر آن زده شده است.

این عالم خدمت‌گزار پس از سال‌ها فداکاری و خدمت، روز شنبه 18 شعبان 1209 در هشتاد و یک سالگی در شهر کاشان به دیار ابدی می‌شتابد و با پرواز جاودانی خویش ملت مسلمان عصر خود را به عزا و ماتم می‌نشانند. در آن حال پیکر پاک و مطهر نراقی با شکوه و عظمت فراوان در این شهر تشییع می‌شود و سپس به نجف اشرف منتقل شده، در کنار حرم امیرالمؤمنین علی (ع) سر بر آستان علوی می‌گذارد و برای همیشه در آن مکان مقدس آرام می‌گیرد.*

*منابع: عبدالرحیم ابادری، مقاله «ملا مهدی نراقی»، برگرفته از مرکز جهانی اطلاع‌رسانی آل‌البیت؛ پایگاه اطلاع‌رسانی دارالعرفان